

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

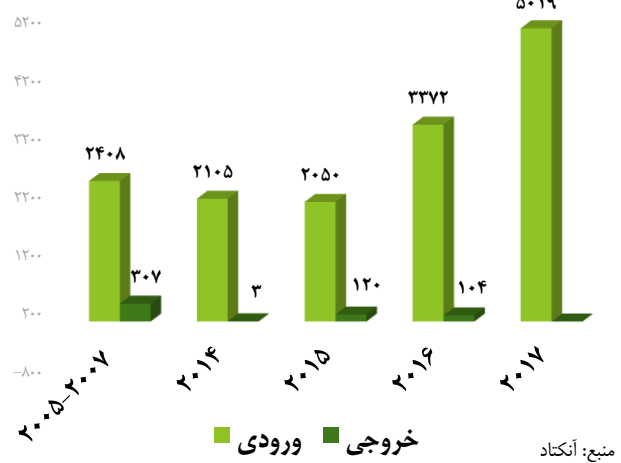
وضعیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران در سال ۲۰۱۷

در گزارش سرمایه‌گذاری جهانی آنکتاد جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی توسط ایران در سال ۲۰۱۷ حدود ۵,۰۲ میلیارد دلار اعلام شده که در مقایسه با سال ۲۰۱۶ از رشد ۴۸,۸ درصد برخوردار بوده است. نسبت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ایران نیز افزایش یافته و به ۵,۸ درصد رسیده است، اما همچنان نسبت به میانگین اقتصادهای در حال توسعه ۷ درصد و میانگین جهانی ۷,۴ درصد کمتر است. انباشت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ایران برای سال ۲۰۱۷ به رقم ۵۳,۵ میلیارد دلار نزدیک شده که سهم آن از کل انباشت سرمایه‌گذاری خارجی اقتصادهای در حال توسعه حدود ۰,۷ درصد است. در ادامه توضیحات بیشتری در این خصوص ارائه می‌گردد.

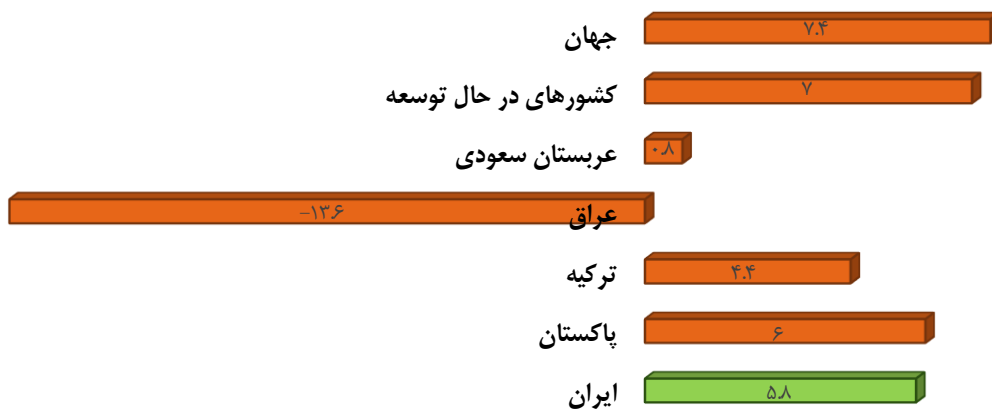
نمودار ۱- خالص جریان سرمایه‌گذاری خارجی در ایران (میلیون دلار)

- ❖ ارزش سرمایه‌گذاری خارجی ورودی ایران در سال ۲۰۱۷، حدود ۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ۲۰۱۶، تقریباً ۴۹ درصد رشد داشته است.
- ❖ در آمارهای آنکتاد، آماری برای سرمایه‌گذاری خروجی ایران در سال ۲۰۱۷ گزارش نشده است، اما در سال ۲۰۱۶، ارزش سرمایه‌گذاری خارجی کشور حدود ۱۰۴ میلیون دلار بوده است.

- ❖ اگرچه جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی ایران نسبت به سال ۲۰۱۶ افزایش یافته، اما همچنان سهم سرمایه‌گذاری خارجی ورودی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص کشور در مقایسه با متوسط جهان و کشورهای در حال توسعه پایین تر است.
- ❖ نسبت جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال ۲۰۱۷ در ایران، حدود ۵٫۸ درصد، در جهان حدود ۷٫۴ درصد و در کشورهای در حال توسعه حدود ۰٫۸ درصد برآورد شده است.

نمودار ۲- نسبت جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال ۲۰۱۷

-۱۵

-۱۰

-۵

۰

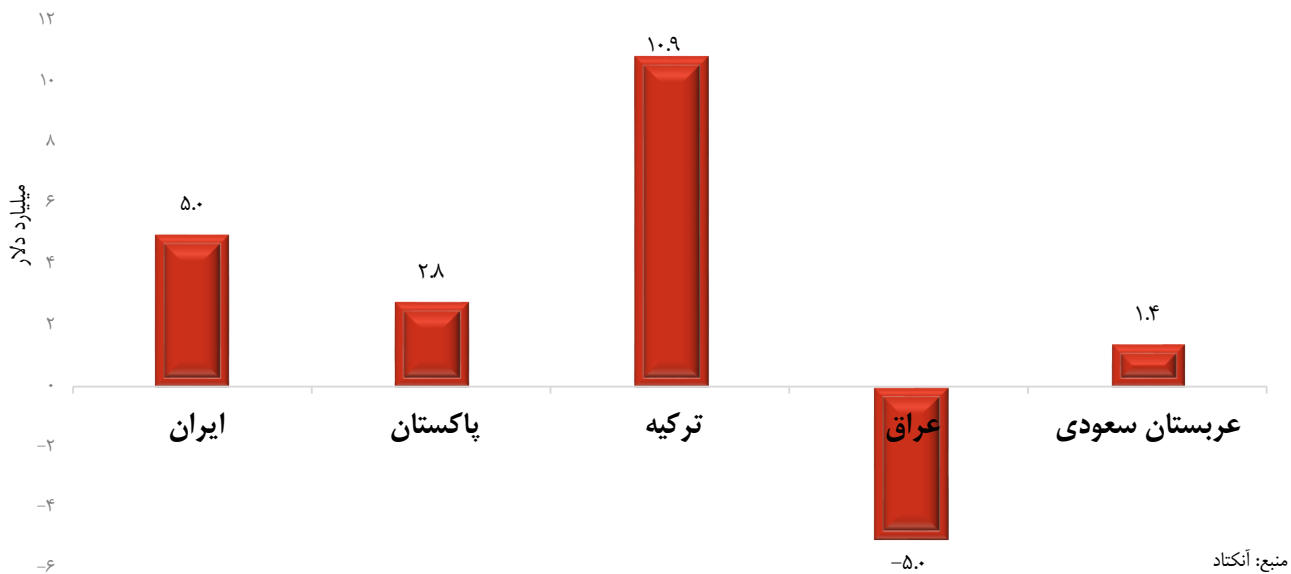
۵

منبع: آنکتاد

❖ یکی از مواردی که در ارقام منتشر شده توسط آنکتاد هم مشخص می‌شود، روند نزولی سرمایه‌گذاری در ایران است. طبق داده‌های آنکتاد رقم جاری تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ایران در سال ۲۰۱۵ حدود ۸۹ میلیارد دلار بوده که در سال ۲۰۱۶ به ۸۶٫۵ میلیارد دلار تنزل کرده و در سال ۲۰۱۷ (۰٫۰۸ درصد رشد) هم تقریباً ثابت مانده است. در صورت اعمال شاخص تعدیل، رشد حقیقی سرمایه‌گذاری در ایران طی سه سال اخیر منفی بوده است.

نمودار ۳- خالص جریان سرمایه‌گذاری خارجی ورودی در کشور های منتخب طی سال ۲۰۱۷

❖ در سال ۲۰۱۷، ارزش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی کشور ترکیه (۱۰٫۹ میلیارد دلار) بیش از دو برابر رقم معادل در ایران بوده است.

❖ جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی در کشورهای عربستان و پاکستان نیز به ترتیب معادل ۱٫۴ میلیارد دلار و ۲٫۸ میلیارد دلار بوده است. شایان ذکر است جریان ورودی سرمایه در عربستان از سال ۲۰۱۴ همچنان در حال کاهش است و از حدود ۸٫۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به ۱٫۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسیده است.

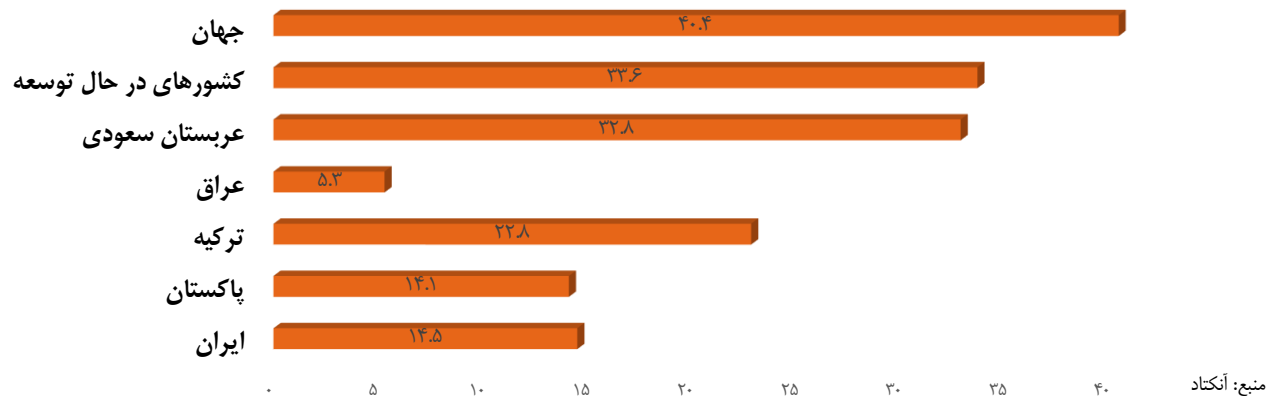
نمودار ۴- انباشت سرمایه‌گذاری خارجی در ایران (میلیارد دلار)

❖ انباشت سرمایه‌گذاری خارجی ورودی ایران در سال ۲۰۱۷، حدود ۵۳,۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ۲۰۱۶، تقریباً ۱۰,۳ درصد افزایش یافته است.

❖ انباشت سرمایه‌گذاری خارجی خروجی ایران نیز در سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۷ بدون تغییر و حدود ۳,۷ میلیارد دلار بوده است.

نمودار ۶- نسبت انباشت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی به تولید ناخالص داخلی تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۷

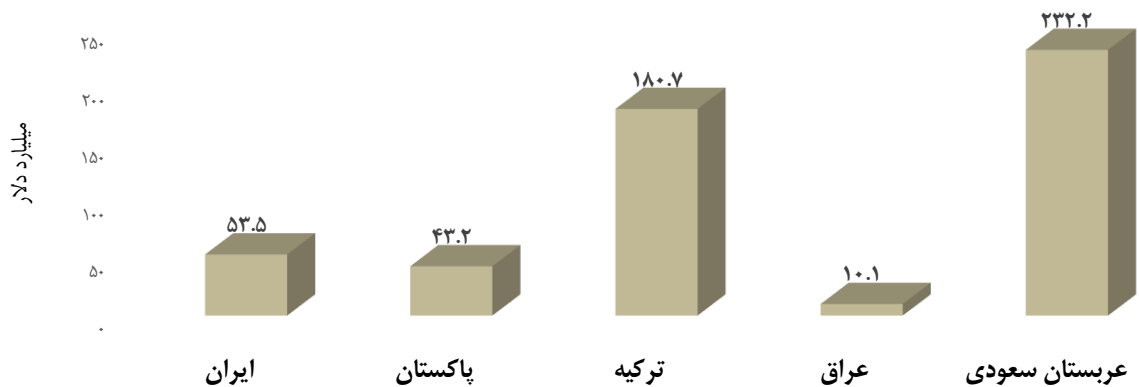
❖ به طور کلی، نسبت سرمایه‌گذاری خارجی انباشت شده در ایران به تولید ناخالص داخلی، حدود ۱۴,۵ درصد است که این نسبت در مقایسه با رقم حدود ۳۴ درصدی کشورهای در حال توسعه و ۴۰,۴ درصدی متوسط جهان نسبتاً پایین است.

❖ در کشور عربستان نسبت سرمایه‌گذاری ورودی انباشت شده به تولید ناخالص داخلی حدود ۳۳ درصد است که عمدتاً ناشی از سرمایه‌گذاری خارجی ورودی در سال‌های پیش از ۲۰۱۷ است.

❖ نکته قابل توجه در رابطه با افزایش نسبت انباشت سرمایه‌گذاری خارجی به تولید ناخالص داخلی ایران این است که بهبود مذکور صرفاً بدلیل افزایش رقم سرمایه‌گذاری خارجی نبوده بلکه تولید ناخالص داخلی اسمی ایران هم از ۳۷۵,۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶ به ۳۶۸,۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ کاهش یافته و به عبارتی اقتصاد ایران کوچکتر شده و سهم آن در اقتصاد جهانی تنزل کرده است.

نمودار ۷- انباشت سرمایه‌گذاری خارجی ورودی در کشورهای منتخب طی سال ۲۰۱۷

منبع: آنکتاد

❖ بر اساس آخرین آمارهای آنکتاد، اگرچه در سال ۲۰۱۷، جریان ورودی سرمایه به عربستان نسبتاً پایین بوده است، اما رقم ۲۳۲ میلیارد دلاری انباشت سرمایه خارجی وارد شده به این کشور از بسیاری از کشورها از جمله ترکیه نیز بالاتر است.

❖ انباشت سرمایه‌گذاری خارجی در کشور ترکیه حدود ۱۸۱ میلیارد دلار و در پاکستان و عراق نیز به ترتیب معادل ۴۳,۲ میلیارد دلار و ۱۰,۱ میلیارد دلار برآورد شده است.